

Oponentský posudok na habilitačnú prácu Mgr. art. Petra Nevedála, ArtD.

Mgr. art. Peter Nevedál, ArtD. patrí k strednému, ustálenému prúdu v slovenskom, a do istej miery i českom, audiovizuálnom priestore. Jeho produkcie či koprodukcie sú a dlhodobo predstavujú akýsi štandard, ktorý svojím spôsobom presne odzrkadľuje stav, posuny, ale i rezervy slovenskej kinematografie. Filmy, ktorým pomáha producenty vzniknúť, sa pohybujú v širokom spektre – od dokumentárnych filmov, často krát robených za prenájom techniky či postprodukcie až po trikové koprodukcie vianočných rozprávok, a dokonca i biografická hraná historická „dokudráma“, ale aj práve vznikajúci artový projekt uznávaného, oceňovaného tvorca. Podobne je to s výslednými dielami – od cenami ovenčených dokumentov či hraných koprodukciami až po rozpačitejšie pokusy v žánri povinných vianočných rozprávok.

Ak má na niečom Nevedál neodškriepiteľnú zásluhu, je to fakt, že bez jeho účasti, primárneho „impulzu“ producentského zázemia, by mnoho slovenských projektov nevzniklo. Tu je zaujímavé a dôležité spomenúť, že i tu konštantne udržuje čo najširšie spektrum. Nielen žánrové, ale i primárnych tvorcov – Nevedál produkoval mnoho debutantov, ale i skúsených starších tvorcov, ktorí častokrát desaťročia nedostali svoju „znovu“ príležitosť. V tomto až nadšeneckom prístupe sa podľa mňa odlišuje od komplexne poňatejších produkcií svojich kolegov v našom priestore – v poskytnutí opory, aby dielo vzniklo.

Laxnejší prístup k výbere látky, ktorým sa všetky Nevedálove projekty vyznačujú, sú teda jeho unikátnou a vzácnou vlastnosťou v našej audiovizii, ale aj slabinou. Ostáva totiž výhradne na prístupe a sebareflexii tvorcov, aké dielo v jeho produkcii vytvoria. Samozrejme, tu narážam na Nevedálove majoritné produkcie.

Nie je náhoda, že na posúdenie habilitácie sú zo štyroch predložených filmov tri, kde sa réžie ujali traja predstavitelia staršej, respektíve pokročilej generácie slovenských režisérov – Stanislav Párnický, Dušan Trančík a Ladislav Halama. Štvrtým je dokument mladého tvorca Erika Prausa.

Párnického rozprávka „Zázračný nos“ predstavuje vďaka režisérovej skúsenosti iste nadštandardný počin, ak ho zúžime na česko-slovenský subžáner lokálnej vianočnej rozprávky. Je to práve televízne vysielanie a televízny distribučný formát, ktoré z producentského hľadiska Nevedálovi najviac svedčia, nakoľko čím-dalej komplexnejší prístup v marketingu kinodistribúcie je, zdá sa, jedným u neho producenty menej v strede záujmu. Na výsledku je cítiť veľké producentské zanieťenie, ktoré má

ambíciu poskytnúť tvorcovi a štábu podmienky na „veľkofilm“. Svedčí o tom i „remake“ starého hitu Vaša Patejdla ako ústrednej piesne, ktorá má lokálnemu divákovi pripomenúť „návrat ku kvalite“.

Druhým predloženým projektom je dokudráma o jednej z najväčších osobností novodobých československých dejín, Halamov „Dubček“. Opäť tu producentská vízia historického veľko-filmu odkazujúca sa na predpokladaný samozrejmy záujem naráža na realitu televízneho pôvodu „dokudrámy“ či realizáciu tvorcu, ktorý sa dlhšiu dobu nevenoval hranej tvorbe.

Naznačené výrazy tu však uvádzam, ako potvrdenie vyššie uvedeného, že všetky Nevedálove hrané majority sú výsostne odkázané na kvalitu tvorcov, od ktorých sa automaticky očakáva, že prevezmú zodpovednosť za výsledok. Z producentského hľadiska oba projekty výsostne naplnili očakávania zadávateľov – verejnoprávne televízie Slovenska a Česka. Výsledky kino návštevnosti či hodnotenie z hľadiska konkurencie v kinodistribúcii tu patria skôr k nečakaným bonusom než očakávaným výsledkom, na ktorých projekty stoja a padajú. Napriemernú televíznu sledovanosť ako aj recenzie rozprávky považujem za vynikajúce naplnenie producentských cieľov.

Predložené dokumenty sú na tom kvalitatívne výrazne lepšie, táto producentská poloha svedčí Nevedálovi azda najviac. Trančíkova „Hodina dejepisu“, ktorý sa pokúša odmytizovať nepodložené predstavy a názory, ako aj osvietiť zložitost vzťahov maďarsko-slovenských vzťahov skrz problematiku Trianonskej zmluvy patrí k dôležitým dokumentom, ktorých hodnota časom len bude naberať.

„Zem, ktorá hľadá svoje nebo“ Erika Prausa zas opačne – rozpráva o menej akútnej až marginalizovanej téme Slovenska. Rozpráva o obyvateľov obce Pohorelá, ktorá stojí na pokraji záujmu. Je to zmes sociálnej sondy, správy o stave „zabudnutej“ časti nášho sveta. Obe dokumentárne snímky patria k tomu lepšiemu, čo tu za ostatných pár rokov vzniklo, a právom sa im dostalo uznania. Uvedenie v art-kinách tu je skôr imidžová vec a v žánri dokumentu a jeho marketingovej prezentácie distribučného menežmentu nie je čo vytknúť.

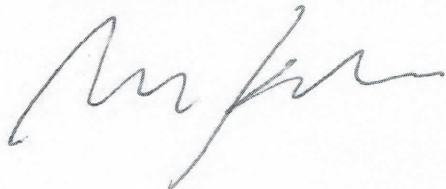
Z pedagogického hľadiska Peter Nevedál pôsobí na Fakulte dramatických umení. Jeho hodnotenia prác študentov sú poväčšinou kritické, no vždy s notnou dávkou empatie a osobného zanietenia vznikajúce diela zlepšiť, pomôcť im pred diváka. Znalosť postprodukčných technológií, technická kompetentnosť zase veľmi pomáha pri užitočných radách práve v týchto fázach diel vedených či konzultovaných s magistrom Nevedálom.

Vzhľadom na vyššie uvedené som presvedčený, že Mgr. art. Peter Nevedál, ArtD. spĺňa predpoklady pre udelenie

pedagogickej hodnosti docent. Váženej umeleckej
a vedeckej rade FTF VŠMU odporúčam po vypočutí si
habilitačnej prednášky a po obhajobe, aby mu tento titul
udelila.

V Bratislave 10.6. 2020

Michal Kollár

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Michal Kollár', written in a cursive style.